

V Praze 1. 11. 2022

Vážené studentky, vážení studenti, vážení obyvatelé kolejí Strahov,

v poslední době jste se mohli z médií dozvědět, že se Strahovské koleje potýkají se zvýšeným výskytem štěnice domácí. I seriózní média se snížila k bulvárnímu stylu informování, když uváděla, že jsou koleje zamořené. Je pravdou, že zhruba od poloviny srpna evidujeme výrazný nárůst počtu hlášených výskytů štěnic od ubytovaných na Strahově oproti běžnému stavu. V průběhu září se štěnice na kolejích prokazatelně nacházely na několika desítkách pokojů. Jestli lze s ohledem na celkovou kapacitu strahovských kolejí hovořit o zamoření, nechávám na posouzení každého z vás. V žádném případě nechci situaci zlehčovat, ale důrazně odmítám tvrzení, že vedení kolejí při řešení této situace nekomunikuje, zaspalo, problém neřešilo včas nebo že na řešení šetříme. Nic ze zmiňovaného se nestalo a ani se nestane! Osobně jsem nešťastný z toho, že štěnice na kolejích ČVUT vůbec máme a je pro SÚZ absolutní prioritou situaci vyřešit. Od začátku září vynakládáme velké úsilí a obrovské finanční prostředky, což přispělo ke skutečnosti, že počty hlášených výskytů štěnic pomalu ustupují.

Vyhubení štěnice domácí není vůbec jednoduchý a rychlý proces. Prakticky neexistuje postup, který by štěnice z prostoru kde se vyskytují, okamžitě odstranil. Opravdu se nejedná o výmluvu. Vše souvisí se schopností štěnice domácí žít s člověkem a přežít vedle člověka. Pokusím se několik základních faktů ohledně štěnice níže uvést, věřím totiž, že jako posluchači technické univerzity, si dokážete tyto informace ověřit a následně si udělat názor, jestli postupujeme správně.

Jak se tedy štěnice pohybují a kde se u nás vůbec vzaly?

Štěnice domácí (anglicky bed bugs) se pohybuje pasivně po celém světě spolu s člověkem. Typicky si štěnice člověk přiveze domů v zavazadlech z cest, v použitém nábytku nebo ve starých knihách. V místě výskytu se potom pohybují aktivně lezením. Důvodem proč štěnice přelézají z pokoje do pokoje, z patra do patra (některé zdroje uvádějí, že po fasádě domu zvládnou překonat i několik poschodí za noc), je buď jejich přemnožení v daném místě nebo dlouhodobé hladovění. Štěnice se může nacházet pouze tam, kde přespávají lidé.

Proč se štěnice vyskytuje v lidských obydlích?

Protože štěnice domácí je výhradně lidský parazit živící se lidskou krví. Z tohoto důvodu výskyt štěnice nijak přímo nesouvisí se zanedbanou hygienou nebo nepořádkem. Štěnici lze přes den v pokoji spatřit jen obtížně, je světloplachá a přes den zůstává v úkrytu. Vylézá v noci, když hledá hostitele, na něm hledá vhodné místo ke kousnutí. Po přisátí vstříkne do rány anestetikum,

aby hostitele neprobudila a několik minut saje krev. Po nasycení zalézá na 8 až 10 dní zpět do úkrytu, kde tráví, rozmnožuje se a klade vajíčka. Inkubační doba vajíčka je v normálních podmínkách 8 až 11 dní. Celý reprodukční cyklus štěnice od vajíčka k vajíčku trvá zhruba měsíc. Vzhledem k malým rozměrům a plochému tělu, využívá štěnice k úkrytu i miniaturní spáry a dutiny v pokoji. Typicky se vyskytují ve švech matrací, za čalouněním, za dřevěným obkladem postelí, pod parapetní deskou, v elektroinstalačních lištách atd. Štěnice domácí má z mého pohledu dvě mimořádné schopnosti, které nám její likvidaci výrazně ztěžují. Za prvé štěnice dokáže ze svého úkrytu poznat přítomnost spícího hostitele, pokud v místnosti nikdo nespí, z úkrytu nevylézá. Za druhé, pokud štěnice nemá k dispozici hostitele, zvládne v úkrytu hladovět (hibernovat) i několik měsíců. Dokonce i inkubační doba vajíček se v takovém případě prodlouží až na jeden rok. Oproti tomu lze považovat za dobré, a na tom se prakticky všechny zdroje shodují, že se zatím nepodařilo prokázat přenos nemoci ze štěnice na člověka. Štěnice domácí tak nepředstavuje pro člověka vážné zdravotní riziko. Obtěžuje ovšem pokousáním, a to v závislosti na citlivosti každého jedince. Uvádí se, že zhruba 30% populace nemá na pokousání žádnou kožní reakci. S tím souvisí, že někteří ubytovaní si dlouho nemusí všimnout, že štěnice na pokoji mají. Je prakticky vyloučené, štěnice zlikvidovat svépomocí.

Jak tedy proti štěnici postupujeme?

Na každém pokoji, na kterém je ohlášený možný výskyt (i neověřený, ne vždy jsou stopy či štěnice na pokoji zřetelné) aplikuje odborná firma postřik látkou, která štěnice zabíjí. Postřik je v pokoji aplikován prakticky na všechny povrchy včetně nábytku, kde po zaschnutí funguje až 12 týdnů. Před provedením postřiku je potřeba pokoj ubytovaným připravit, vystěhovat veškeré věci ze skříní, odsunout postele i skříně od stěn, ideálně odmontovat všechny police a věšáky. Na Strahově si ubytovaní vystěhují věci na chodbu. Riziko, že se při tom štěnice rozutečou je minimální. Po zaschnutí aplikované látky je prováděn suchý úklid pokoje vysavačem a následně se ubytovaný může nastěhovat zpět. Celý proces trvá cca 2,5 hodiny. V pokoji by se po provedení ošetření nemělo uklízet mokrou cestou. Používaný přípravek je dvousložkový, kdy jedna složka postřiku zabíjí štěnici okamžitě po zasažení a druhá vytváří ochranu prostoru proti dodatečně vylézajícimu a líhnoucimu se hmyzu. Štěnice se kontaminuje prostřednictvím svých nohou, při přelézání ošetřené plochy. Každou noc vylézá z úkrytu v průměru jen cca 1/8 všech štěnic, které se v daném pokoji nacházejí. Kromě živých jedinců jsou v úkrytech také vajíčka čekající na vylíhnutí. To je důvodem, proč vyhubení štěnice nemůže být jednokrokový proces. Pozitivní je, že štěnice po kontaminaci účinnou látkou prakticky přichází o chuť se krmit a schopnost se rozmnožovat. Často také ztrácí světloplachost, takže pokud ubytovaný po provedeném postřiku zaznamená živé štěnice v pokoji i přes den, znamená to, že postřik funguje. Aby uvedený postup mohl fungovat, musí pokoj zůstat po zásahu dezinfekční firmy obydlený a pak je velká šance, že se štěnice na pokoji podaří vyhubit. Zásahy, které byly udělány na začátku září mají úspěšnost cca 97 %. Opakovaný zásah bylo potřeba provést jen u 3 % ošetřených pokojů. Tento postup máme konzultovaný s hygienickou stanicí hl. m. Prahy, která také situaci na Strahově sleduje.

Co by měl dělat ubytovaný?

V případě, že máte pocit, že se na vašem pokoji štěnice vyskytují, tzn. viděli jste živé štěnice, stopy po jejich výskytu nebo máte na těle znaky pokousání, kontaktujte bezodkladně

hospodářku koleje. Můžete telefonicky. Všechny hospodářky na Strahově jsou nově vybaveny mobilním telefonem. Paní hospodářka vám poskytne podrobné instrukce, jak budete postupovat a obratem objedná pro váš pokoj zásah dezinfekční firmy, která se k vám v řádu pracovních dní v předem domluveném termínu dostaví. Pokud byste i nadále, tedy pět až šest týdnů po provedeném zásahu byli obtěžováni přítomností štěnic na pokoji, celý proces se musí opakovat. Osobní věci, které lze prát, je dobré vyprat na min. 60 stupňů. Osobní věci, které vyprat nemůžete, lze umístit do mrazících boxů. Obě možnosti máte na Strahově bezplatně k dispozici.

Absolutně rozumím a chápu ty z vás, kteří za těchto podmínek na svém pokoji zůstat nechtějí nebo nemohou. Možnost ukončení ubytování bez jakýchkoliv sankcí z důvodu štěnic je samozřejmostí. Pro uspokojení požadavků na přestěhování máme bohužel po začátku akademického roku jen velmi omezené možnosti.

Z pozice ředitele SÚZ ČVUT se za veškeré nepříjemnosti a nepohodlí dotčeným ubytovaným omlouvám a zároveň všechny prosím o trpělivost a zejména o spolupráci. Prosím, zůstaňte, pokud je to pro vás jen trochu možné, na svém pokoji po ošetření bydlit. Věřím, že výše uvedené vám pomůže pochopit, jak obtížné je štěnice se zbavit, že bez vaší pomoci a vzájemné spolupráce se naše šance snižují. Ujišťuji vás, že ze strany SÚZ ČVUT je děláno maximum.

Závěrem bych vás rád pozval 21. 11. 2022 v 18:00 na setkání do restaurace menzy Strahov. Zde bychom prostřednictvím moderované diskuse probrali aktuální situaci na strahovských kolejích.

Děkuji.

Bc. Michal Vodička
ředitel SÚZ ČVUT